

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ЧЕРКАСЬКА МІСЬКА РАДА
ESCOLA SUPERIOR DE CIÊNCIAS EMPRESARIAIS INSTITUTO POLITÉCNICO DE
VIANA DO CASTELO
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЦЕНТР СТАЛОГО РОЗВИТКУ»
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

**МАТЕРІАЛИ XXIII МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

20 жовтня 2022 року

Черкаси
ЧДТУ
2022

Список використаних джерел

1. Лазоренко Т. В. Сталий розвиток як основа економічного зростання підприємства. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи; матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 288 с. С. 90–92.
 2. Васюткіна Н. В. Актуальні питання сталого розвитку підприємства. Тенденції розвитку організаційного та проєктного менеджменту; матеріали XXXII Міжнар. наук. практ. конф., Львів, економ. фундація, 2013. С. 27–30;
 3. Брутланд Г. Х. Наше спільне майбутнє. Доповідь Комісії ООН щодо навколишнього середовища та розвитку. 1987. М.: Прогрес, 1988. С. 50.
 4. Сталий розвиток. Центр екологічного маркування та сертифікації. URL: <https://www.ecolabel.org.ua/stalij-rozvitok>.
-

УДК 378.018.8:630-051

**ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА
ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІСОВОГО ВИРОБНИЦТВА**

Захарова О. В., д.е.н., професор

Черкаський державний технологічний університет

Сучасний український ринок праці переживає досить важкий час через війну та економічну кризу, негативні наслідки якої протягом двох останніх років суттєво посилила пандемія, викликана коронавірусною інфекцією COVID-19. Всі види економічної діяльності сьогодні зазнають дуже важких людських та матеріальних втрат, що суттєвим чином позначається і на функціонуванні ринку праці. Першим наслідком таких загроз стає загострення проблеми безробіття в країні, рівень якого вже сьогодні наближається до критичних значень у 30 %, а у повоєнний період може сягнути за оцінками різних фахівців до 35–45 % [1]. При тому, що за останні 22 роки рівень безробіття в країні не перевищував 11,7 %, і таке пікове значення було характерним виключно для 2000 р. [2]. За таких умов будь-яке докладання зусиль до забезпечення функціонування суб'єктів господарювання незалежно від виду економічної діяльності має стати тригером для стабілізації ситуації на ринку праці та в економіці країни загалом. Між тим вже сьогодні можна стверджувати, що результативність таких зусиль буде більшою у тих видах економічної діяльності, які або мають запас маневреності і швидко можуть бути релокованими при збільшенні рівня ризику та небезпеки, або у тих видах, які від самого початку є розташованими у відносно безпечних районах України. Одним з таких видів економічної діяльності є лісове господарство, суб'єкти господарювання якого здебільшого територіально зосереджені у таких лісистих регіонах України, як Закарпатська, Івано-Франківська, Рівненська, Житомирська та Волинська області. Таке географічне розташування суб'єктів господарювання сьогодні є певною гарантією безпеки і тому потенціал їх економічного зростання має бути використаним максимально.

Досягти цілей стратегічного розвитку та високої ефективності функціонування суб'єктів господарювання лісового господарства, як і будь-якого виду економічної діяльності, можливо виключно на підґрунті одночасного й обов'язкового виконання двох базових вимог:

- 1) забезпечення високої якості професійної підготовки та достатності за обсягом потоків поповнення й омолодження кадрового складу суб'єктів господарювання;
- 2) створення умов для безперервного професійного розвитку різних категорій персоналу протягом трудового життя.

Перша умова є фундаментальною для розвитку лісового господарства та її виконання прямим чином буде залежати від якості освітніх послуг, що надаються закладами освіти за основною спеціальністю. Для суб'єктів господарювання лісового господарства такою спеціальністю виступає спеціальність 205 «Лісове господарство». За даними Реєстру суб'єктів освітньої діяльності Єдиної державної електронної бази з питань освіти України [3] на кінець жовтня 2022 р. підготовку фахівців за названою спеціальністю здійснюють 48 закладів освіти, лише 21 з яких є закладами вищої освіти. Враховуючи той факт, що рівень професіоналізму випускників буде прямим чином залежати від якості освітньої програми та рівня підготовки в навчальному закладі, проведемо більш поглиблено аналіз кількісних характеристик підготовки профільних фахівців для лісового господарства України у закладах вищої освіти, табл. 1.

Переважає більшість освітніх програм закладів вищої освіти на всіх освітніх рівнях дублюють назву спеціальності, за виключенням чотирьох університетів:

1) Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України» – на першому та другому рівнях – Лісова інженерія; Лісове господарство; Мисливське господарство, на третьому рівні – Лісове господарство;

2) Державний біотехнологічний університет – на першому та другому рівнях – Лісове господарство; Мисливське господарство;

3) Запорізький національний університет – на першому рівні – Мисливське господарство та рослинні ресурси; на другому рівні – Мисливське господарство;

4) Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького – на першому рівні – Лісове господарство; Парковпорядкування.

Таблиця 1 – Характеристика закладів вищої освіти, які здійснюють підготовку фахівців за спеціальністю 205 «Лісове господарство» [3; 4]

Заклад вищої освіти	Рейтинг університету у ТОП-200 за 2022 р.	Наявність акредитованої освітньої програми за першим рівнем підготовки та число здобувачів бакалаврату, осіб	Наявність акредитованої освітньої програми за другим рівнем підготовки та число здобувачів магістратури, осіб	Наявність акредитованої освітньої програми за третім рівнем підготовки та число здобувачів ступеня доктор філософії, осіб
Державний вищий навчальний заклад «Національний лісотехнічний університет України»	59	+ / 542	+ / 287	+ / 10
Національний університет біоресурсів і природокористування України	8	+ / 519	+ / 201	+ / 20
Поліський національний університет	114	+ / 345	+ / 225	-
Державний біотехнологічний університет	125	+ / 218	+ / 130	-
Сумський національний аграрний університет	66	+ / 137	+ / 88	-
Уманський національний університет садівництва	152	+ / 123	+ / 89	+ / 7

Продовження таблиці 1

Луцький національний технічний університет	57	+ / 137	+ / 23	-
Білоцерківський національний аграрний університет	111	+ / 140	-	-
Державний вищий навчальний заклад «Ужгородський національний університет»	12	+ / 91	+ / 41	-
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника	17	+ / 90	+ / 47	- / 9
Волинський національний університет імені Лесі Українки	23	+ / 81	+ / 55	-
Національний університет «Чернігівська політехніка»	52	+ / 77	+ / 53	-
Вінницький національний аграрний університет	131	+ / 109	-	-
Державний заклад «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»	79	+ / 101	-	-
Запорізький національний університет	42	+ / 60	+ / 27	-
Національний університет водного господарства та природокористування	32	-	+ / 57	-
Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького	87	+ / 1	-	-
Черкаський державний технологічний університет	106	- / 53	-	-
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича	11	- / 29	-	-
Херсонський державний аграрно-економічний університет	117	- / 24	-	-
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка	146	- / 3	-	-

Аналіз наведених у таблиці даних дозволив побачити кілька проблемних моментів, два з яких є найбільш загрозливими для можливостей стратегічного розвитку лісового господарства країни та участі його у програмах збалансування ринку праці України. По перше, серед закладів вищої освіти, що беруть участь у підготовці фахівців для лісового господарства країни лише п'ять університетів входять до ТОП-30 та сім університетів – до ТОП-50 закладів вищої освіти України. Беручи рейтинг університетів за основу можна побачити доволі загрозливу ситуацію, що серед семи університетів-лідерів за контингентом здобувачів лише один університет входить до ТОП-50 закладів вищої освіти України. До того ж у загальній кількості задіяних закладів освіти у підготовці фахівців для лісового

господарства вісім університетів входять лише до другої сотні ТОП-200. Звичайно вимірювати якість освіти за освітньою програмою виключно за рейтингом університету не об'єктивно, проте орієнтуватися на ці данні все ж таки слід, так як вони комплексно враховують не лише потенціал університету, а й рівень успішності випускників на ринку праці країни у межах спеціальності. Крім того, рейтинг університету також непрямо може характеризувати ті можливості і ресурси, які будуть у розпорядженні здобувача під час навчання, що суттєвим чином впливає на рівень його професійної компетентності та спроможності надалі ефективно розв'язувати виробничі проблеми та виконувати посадові обов'язки.

По-друге, в Україні спостерігається недостатній рівень підготовки наукових кадрів закладами вищої освіти безпосередньо для лісового господарства, що за умов інтенсифікації виробництва, євроінтеграції та загострення екологічних проблем в країні є досить високим фактором ризику в справі можливостей реалізації на практиці стратегічних задач суб'єктів господарювання. Так, на даний момент в Україні на базі закладів вищої освіти ліцензовано лише чотири освітньо-наукових програми, три з яких успішно пройшли акредитаційну експертизу. При цьому результативність навчання на третьому рівні за спеціальністю 205 «Лісове господарство» в Україні також є незадовільною, так як за період серпень 2019 – жовтень 2022 р. відбулася процедура захисту дисертаційних робіт на ступінь доктора філософії лише п'ятьма здобувачами: два здобувача Національного університету біоресурсів і природокористування України, два здобувача ДВНЗ «Національний лісотехнічний університет України» та один здобувач Уманського національного університету садівництва [5]. Водночас слід наголосити на тому, що без проведення прогресивних наукових досліджень досягти прогресу у функціонуванні як державних, так і приватних суб'єктів господарювання лісового господарства України.

Отже можемо констатувати, що на сьогоднішній день у сфері насичення суб'єктів господарювання сфери лісового господарства України висококваліфікованим і компетентним персоналом, готовим та здатним адекватно реагувати у своїй професійній діяльності на будь-які виклики сьогодення, існують певні складності, від успішного розв'язання яких (або хоча б пошуку шляхів покращення ситуації) у найближчому майбутньому будуть залежати перспективи розвитку всього лісогосподарства України та ефективність лісового виробництва. А це у свою чергу дозволить підвищити рівень надходжень до бюджету країни та розширить кількість робочих місць, а отже стане однією зі складових стабілізації соціально-економічної ситуації в Україні у повоєнний період.

Список використаних джерел

1. «Нерайдужний» стан ринку праці та перспективи його відновлення після війни. *Укрінформ*. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3574736-nerajduznij-stan-rinku-praci-ta-perspektivi-jogo-vidnovlenna-pisla-vijni.html/>.
2. Zakharova O., Lopushnyak G., Skibska K. Current Trends in the Development of the Ukrainian Labour Market. *Studia Regionalne i Lokalne*. 2022. №3(89). pp. 17–31.
3. Реєстр суб'єктів освітньої діяльності. *Єдина державна електронна база з питань освіти України*. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/>.
4. ТОП-200 Україна 2022. URL: <https://osvita.ua/vnz/rating/86578/>.
5. Повідомлення про захист дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-kvalifikaciyi/ogoloshennya-shodo-zahistiv-disertacij-na-zdobuttya-stupenya-doktora-filosofiyi>

ЗМІСТ

Abílio José. IMPACTOS ECONÓMICOS DO NORTE 2020	3
Ананченко М. О. (наук. кер. Кудріна О. Ю.) УДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ РЕГІОНОМ	6
Ахновська І. О., Ахновський Д. В. КОМПАРАТИВНИЙ АНАЛІЗ ПОНЯТЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З ДЕФІНІЦІЄЮ «МІСТО»	8
Березюк-Рибак І. Р. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ В УКРАЇНІ	11
Біла В. Г., Омельяненко В. А. ОСОБЛИВОСТІ МОДЕЛЕЙ СУЧАСНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА	13
Білан А. О. РОЛЬ ОСВІТИ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОМУ РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	15
Білик О. А., Білик В. О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ	17
Бойко М. Д. КРИЗОВЕ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ В ІТ ГАЛУЗІ ПІД ЧАС ВІЙНИ	19
Бойко Н. Л. (наук. кер. Пепчук С. М.) ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ В ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСАХ НА ПІДПРИЄМСТВІ	21
Болучевський О. І. НАПРЯМИ РОЗБУДОВИ СИСТЕМИ ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ	23
Бурлаков Р. М., Данилевський В. В. УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ В СФЕРІ ТЕАТРУ ТА ТЕАТРАЛЬНОЇ СПРАВИ	25
Буш О. О. (наук. кер. Саламатов В. О.) ПУБЛІЧНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ РЕГІОНУ	27
Вербицька А. О., Зачосова Н. В. СИСТЕМА СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	29
Винокуров П. П., Рябоконт Н. П. КОНЦЕПТ БЕЗПЕКИ РЕГІОНАЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ТЕОРІЯ ХАОСУ ТА ФРАКТАЛЬНИЙ ПОГЛЯД НА ОРГАНІЗАЦІЮ БІЗНЕСУ	31
Волошин І. В., Кравченко Л. М. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ	34
Волошко Є. В. (наук. кер. Штика Ю. М.) НАПРЯМКИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	36
Гайдамака А. Ю. МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА	38
Гармаш Р. О., Калюжна В. І. ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ПІДПРИЄМСТВА	41
Горбанець С. Ю. СУЧАСНІ ШЛЯХИ ТА ФОРМИ РОЗВИТКУ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ	44
Григор О. О., Борозинець А. В. ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА ЩОДО НАРКОТИКІВ: ПОНЯТТЯ ТА ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ	46
Григораш С. Ю. ЗАСОБИ РЕГУЛЮВАННЯ КОРПОРАТИВНИХ ВІДНОСИН В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ УКРАЇНИ	48
Гуріненко Ж. Е. (наук. кер. Ільченко Н. В.) ПРОБЛЕМАТИКА АДАПТАЦІЇ УЧАСНИКІВ БОЙОВИХ ДІЙ ДО ЦИВІЛЬНОГО ЖИТТЯ	49

Демиденко В. В., Демиденко С. Л. КАЙДЗЕН – ФІЛОСОФІЯ БІЗНЕСУ	51
Zhylenko R. V. COMPARATIVE ANALYSIS OF SOURCES OF FUNDING OF THE CIVIL SOCIETY ORGANIZATIONS AT THE NATIONAL LEVEL AND IN CARPATHIAN REGION OF UKRAINE	53
Жураковський І. О. СТАЛИЙ РОЗВИТОК – ЗАПОРУКА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ	57
Захарова О. В. ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ДЛЯ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА ЯК УМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЛІСОВОГО ВИРОБНИЦТВА	58
Зеленкевич Д. С. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ВИСОКОТЕХНОЛОГІЧНИХ КЛАСТЕРІВ	62
Зеленяк А. О., Крижанівська А. О. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ В ПІДПРИЄМНИЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	63
Зленко Н. М. ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ У КУЛЬТУРНІ ПРОЦЕСИ ЄС	65
Зленко О. А. ІННОВАЦІЙНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЗА І ПРОТИ	67
Зубрицька-Потилко О. В. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	69
Ільченко Н. В., Бінусова М. К. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТУ БЛОКЧЕЙН В ПУБЛІЧНІЙ СФЕРІ	71
Ілляшенко Н. С., Бабич К. В. ПОЗИЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УКРАЇНИ У СВІТОВОМУ СПІВТОВАРИСТВІ	73
Коваленко Є. Є. (наук. кер. Кравченко М. С.) ЗАГАЛЬНИЙ АСПЕКТ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	75
Коваль С. Ю. (наук. кер. Россоха В. В.) ФАКТОРИ ВПЛИВУ НА ЕКОНОМІЧНУ СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ БДЖІЛЬНИЦТВА	77
Козирев Д. М. (наук. кер. Захарова О. В.) ПОБУДОВА РОЗУМНИХ МІСТ ЯК ОДИН З ІНСТРУМЕНТІВ РОЗВ'ЯЗАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ УКРАЇНИ	79
Кононенко Г. С. ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ СЛУЖБОЮ ЗАЙНЯТОСТІ ЗАДЛЯ ПОДОЛАННЯ БЕЗРОБІТТЯ В УКРАЇНІ	80
Косик В. С. (наук. кер. Божкова В. В.) ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД	82
Костирко Д. Р. (наук. кер. Саламатов В. О.) ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	84
Кошеленко С. В. ОНЛАЙН СЕРВІСИ В ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ	85
Кравченко А. В. (наук. кер. Беляєва О. П.) ВПЛИВ ІНФОРМАЦІЙНИХ ІННОВАЦІЙ НА РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	90
Крижанівська Л. Г., Онищак Н. В., Крижанівська А. О. ДОКУМЕНТУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	91
Лю Лу (наук. кер. Кудріна О. Ю.) ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ РЕГІОНУ	94

Наукове електронне видання

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

МАТЕРІАЛИ ХХІІІ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

20 жовтня 2022 року

Українською, англійською, португальською мовами.

В авторській редакції

Технічний редактор *Т. А. Манжура*

Гарн. Times New Roman. Обл.-вид. арк. 24,45. Зам. 22-97.

Черкаський державний технологічний університет
Свідоцтво про державну реєстрацію ДК № 896 від 16.04.2002.
бульвар Шевченка, 460, м. Черкаси, 18006.

Редакційно-видавничий відділ ЧДТУ
red_vidav@chdtu.edu.ua